

Ouderen worden neergezet als zwak, en zielig

De meeste ouderen zijn vitaler dan ooit, eigen ondernemer. Ze ontplooiën zichzelf, van wijsheid. Maar hoe is de beeld neergezet als zwak, ziek en zielig?

Pamala Wiepking (38) universitair docent aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, doet onderzoek naar fondsenwerving en filantropie:

'Campagnes om geld in te zamelen, laten ouderen soms zien als zwak en zielig. Dat gebeurt niet alleen bij ouderen, maar ook bij vluchtelingen, gehandicapten en andere groepen. Extreme beelden raken mensen, en een emotionele reactie is belangrijk bij het werven van geld.'

Oud is erg

'Zielig levert dus geld op, daarom krijgen we vaak extreme of overdreven beelden te zien. Het doet alleen geen recht aan de werkelijkheid en dus niet aan de mensen waar het over gaat. Ik zie dat als een probleem. Het leidt tot een negatief beeld van ouderen, een beeld waar mensen zichzelf niet in herkennen. En als je zelf niet oud bent, krijg je het idee dat oud zijn heel erg is. Wat ouderen bijdragen, wat hun kracht

is, dat zie je niet. Ook niet dat ze passies hebben en ideeën.'

Het positieve beeld

'Als je werft voor een fonds, dan is het logisch dat je het probleem laat zien. Maar je moet mensen wel in hun waarde laten. Zelf denk ik dat schokkende beelden, bijvoorbeeld van slechte zorg of eenzaamheid, vooral op de korte termijn geld opleveren. Voor een échte en langdurige relatie met donateurs kun je beter de oplossing laten zien, het positieve beeld. Over positief gesproken, goedbedoelenorganisaties kunnen niet zonder ouderen en dat weten ze. Het zijn voor hen belangrijke donateurs, bij leven en in nalatenschappen, en ze doen ook nog eens veel vrijwilligerswerk voor deze organisaties. Dat is een andere kant van het verhaal.'

'Zielige beelden leveren geld op'

actief als vrijwilliger, mantelzorger, kinderoppas, gaan fietsen, naar het museum, zijn bronnen vorming? Klopt het dat ouderen vooral worden

TEKST: FEMKE VAN DEN BERG FOTO'S: JANITA SASSEN

Harrie Vaasen (70) uit Munstergeleen zeer actieve vrijwilliger bij KBO-PCOB, o.a. ouderen- en veiligheidsadviseur, tabletcoach en tabletdocent:

'Het beeld van ouderen als zwak en zielig herken ik, maar het klopt niet. Er zijn genoeg ouderen die actief zijn en veel doen, juist voor anderen. Ik ben een oudere én zit door zware reuma in een rolstoel. Toch ben ik optimistisch en erg actief, vooral met vrijwilligerswerk voor KBO-PCOB.'

Over je heen praten

'Lichamelijk ben ik zwak, ik kan niet verder dan 25 meter lopen. Maar ik ben zeker niet zielig en daar moet ik mensen regelmatig op wijzen. Als ik in een winkel vanuit mijn rolstoel een vraag stel, krijgt mijn vrouw het antwoord. Er wordt over je heen gepraat en gekken, alsof je niet meetelt. Daar spreek ik mensen meteen op aan. Ouderen moeten ook kijken naar hun eigen instelling. Soms vinden ze zich-

zelf zielig. Of ze isoleren zichzelf door bijvoorbeeld een rollator te weigeren. Dan zeg ik: je zet toch ook een bril op.

Helpen helpt

'Ik heb veel te geven. Zo ga ik regelmatig op pad om mijn vrijwilligerswerk te doen. Ik help mensen met hun administratie, beantwoord vragen, verzorg aangiftes voor de belasting en ben ook tabletdocent. Het voelt goed om anderen te helpen. Zij voelen zich opgelucht en vinden weer nieuwe uitdagingen. Ze weten ook dat ze op mij kunnen terugvallen. En voor mij werkt het vrijwilligerswerk beter dan pijnstillers. Ik vind het echt belangrijk om actief te blijven. Als je geen hobby of bezigheden hebt, verpieter je.'

'Ik ben zeer actief als vrijwilliger'

Beeld klopt niet

Hedy d'Ancona (80) oud-minister, tal van andere politieke functies, voorvechter van emancipatie:

'Dat negatieve beeld van ouderen is vooral ontstaan in de laatste jaren. De bezuinigingen in de zorg, met de bijbehorende ellende voor de betrokkenen, heeft alle ouderen deerniswekkend gemaakt.'

Oma-in-de-ballenbak

'Ongeveer 4% van de ouderen woont in een instelling, het overgrote deel woont zelfstandig thuis. Ouderen herkennen zich niet in het beeld van de zwakke oudere. Ze herkennen zich trouwens ook niet in de oma-in-de-ballenbak uit de reclame. Ouderen zijn gewoon mensen, mensen die wat ouder zijn. Mensen die zich nog willen ontplooiën en nieuwsgierig zijn. Er zijn er die een instrument gaan bespelen of cursussen volgen. Dingen gaan doen waar ze eerder in hun leven geen tijd of geen geld voor hadden. Je geest blijft zich ontwikkelen en wil geprikkeld worden. Dat houdt niet op als je een bepaalde leeftijd bereikt.'

Beeld bestrijden

'De negatieve beeldvorming doet ouderen geen goed. Mensen gaan hard en langzaam tegen je praten of slaan een 'hurktoon' aan. Terwijl ze ook anders kunnen reageren, vanuit de gedachte: hé, dat is interessant, die heeft veel levenservaring. De mooie kant van het ouder worden krijgt maar weinig aandacht. Dat je dichterbij jezelf komt bijvoorbeeld en bevrijd bent van competitie.

De media zetten mensen op het verkeerde been, ze hebben bedacht welke sociale rol wij moeten spelen. We moeten als ouderen emanciperen en dat zwakke beeld zelf bestrijden. Gewoon door te laten zien wie we zijn: mensen die zich ontplooiën, mensen met levenservaring.'

Socrateslezing hierover van Hedy d'Ancona: www.humanistischverbond.nl/socrateslezing-2017-hedy-d-ancona

'We moeten als ouderen emanciperen'

SENIOREN ZIJN VAN GROTE WAARDE

Het beeld dat de meeste ouderen in een verpleeg- of verzorgingshuis wonen, klopt niet. Slechts 4,3% van de senioren woont in een instelling, 95,7% woont gewoon zelfstandig thuis. En is actief. Pakweg een op de drie van alle vrijwilligers is 55-plusser, en deze groep neemt 43,4 % van het totale aantal vrijwilligersuren voor zijn rekening. Omgerekend leveren 65-plussers de maatschappij ruim 2 miljard op! Als alle senioren zouden stoppen met al hun activiteiten – met de opvang van hun kleinkinderen, de zorg voor zieke naasten, het werk voor speeltuinen, sportverenigingen, politieke partijen – wat zou er dan gebeuren?